

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

Γ' Γυμνασίου

Τίτλος:

**«Προετοιμασία εκδήλωσης για τη 17^η Νοέμβρη:
Τα χρόνια της Χούντας στην Αθήνα»**

Συγγραφή: Κατερίνα Τρίμη-Κύρου

Εφαρμογή: Κατερίνα Τρίμη-Κύρου

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2013

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην μακρινή της γηώση

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013

Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΠΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Έκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι.Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνος υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας: Δημήτρης Κουτσογιάννης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Tίτλος

Προετοιμασία της εκδήλωσης για τη 17^η Νοέμβρη: Τα χρόνια της χούντας στην Αθήνα

Εφαρμογή σεναρίου

Κατερίνα Τρίμη-Κύρου

Δημιουργία σεναρίου

Κατερίνα Τρίμη-Κύρου

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Tάξη

Γ' Γυμνασίου

Σχολική μονάδα

Βαρβάκειο Πρότυπο Πειραματικό Γυμνάσιο

Χρονολογία

22/10/2013 έως 14/11/2013 (μη συμπεριλαμβανομένης της εκδήλωσης)

Διδακτική/θεματική ενότητα

Άτυπη πρακτική γραμματισμού, δεν αντλεί από τα σχολικά βιβλία

Διαθεματικό

Ναι

Εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα

I. Φιλολογικής ζώνης

Νεοελληνική γλώσσα, Τοπική Ιστορία (βλ. Λεοντσίνης & Ρεπούση 2001)

III. Ημιτυπικές και άτυπες πρακτικές

Σχολικές γιορτές

Χρονική διάρκεια

13 διδακτικές ώρες

Χώρος

I. Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: σχολική αίθουσα με υπολογιστή και βιντεοπροβολέα και το εργαστήριο των φιλολογικών μαθημάτων (αίθουσα εξοπλισμένη με οκτώ σταθμούς εργασίας)

II. Εικονικός χώρος: το wiki «Βαρβακειόπαιδες», όπου αναρτήθηκαν διευθύνσεις κατάλληλες για τη συγκέντρωση του αναγκαίου υλικού (<http://varvakiopaides.pbworks.com>).

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Η εκπαιδευτικός είναι εξοικειωμένη με την εργασία σε ομάδες, με την πλατφόρμα wiki, με τη χρήση του διαδικτύου για άντληση υλικού, με τα λογισμικά επεξεργασίας κειμένου, παρουσίασης και μοντάζ ψηφιακών βίντεο. Αρκετά εξοικειωμένοι/ες με τις παραπάνω διδακτικές μεθόδους και εργαλεία είναι και οι μαθητές/τριες του τμήματος.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

To σενάριο στηρίζεται

Κατερίνα Τρίμη-Κύρου, Προετοιμασία της εκδήλωσης για τη 17^η Νοέμβρη: Τα χρόνια της χούντας στην Αθήνα, Νεοελληνική Γλώσσα και Τοπική Ιστορία Γ' Γυμνασίου, 2013.

To σενάριο αντλεί

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Με το σενάριο αυτό επιδιώχθηκε η ουσιαστικά ενεργητική συμμετοχή των μαθητών/τριών ενός τμήματος της Γ' τάξης στη διαδικασία προετοιμασίας για την εκδήλωση της 17^{ης} Νοέμβρη και η αξιοποίηση της συγκεκριμένης επετειακής εκδήλωσης ως ευκαιρία για δραστηριότητες ανακαλυπτικής μάθησης και παραγωγής λόγου σε αυθεντικές συνθήκες επικοινωνίας. Πηγάζει από μια άρνηση να αντιμετωπίζονται οι επετειακές σχολικές εκδηλώσεις ως αγγαρείες προς διεκπεραίωση, ως αναγκαστικές τυπικές συνευρέσεις, που ξεχνιούνται αμέσως μετά το χειροκρότημα.

Το σενάριο δεν εστίασε τόσο στα γεγονότα του Πολυτεχνείου όσο σε όσα προηγήθηκαν ολόκληρη την επταετία. Αρχικά το τμήμα παρακολούθησε και σχολίασε σε ολομέλεια κάποια ντοκιμαντέρ για τη δικτατορία. Στη συνέχεια χωρισμένο σε ομάδες μελέτησε σχετικό υλικό, για να προετοιμάσει κείμενα και ψηφιακές παρουσιάσεις για κάποιες συγκεκριμένες θεματικές ενότητες. Οι παρουσιάσεις αυτές τελικά συναποτέλεσαν την εκδήλωση για την επέτειο του Πολυτεχνείου.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Το σενάριο δομήθηκε στη βάση της επίλυσης ενός αυθεντικού προβλήματος, δηλαδή της προετοιμασίας της εκδήλωσης για τη 17^η Νοέμβρη. Ουσιαστικά το τμήμα ανέλαβε ένα project που είχε πραγματικό νόημα στο πλαίσιο της σχολικής ζωής: να διαφωτίσει τα υπόλοιπα τμήματα για το πώς καταλύθηκε η δημοκρατία, για τις συνθήκες που επικρατούσαν στην καθημερινή ζωή, τις μορφές αντίστασης, τις διώξεις και τα βασανιστήρια (εμπλασιωμένη μάθηση: Lave & Wenger 1991).

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Απότερος στόχος η καλλιέργεια της κριτικής σκέψης και της δημοκρατικής συνείδησης. Το σενάριο οργανώθηκε έτσι ώστε να διασφαλίζει τον ενεργό ρόλο των μαθητών/τριών (ανακαλυπτική μάθηση), ενώ η εκπαιδευτικός ανέλαβε ρόλο εμψυχωτή, καθοδηγητή και συντονιστή. Οι μαθητές/τριες εργάστηκαν ομαδοσυνεργατικά για την παραγωγή των παρουσιάσεων (συνεργατική γραφή), με τη διακριτική συνδρομή της εκπαιδευτικού. Παράλληλα, υιοθετήθηκε η λογική του κινήματος των πολυγραμματισμών: οι μαθητές/τριες αξιοποιούν τις ΤΠΕ ως μέσα πρακτικής γραμματισμού, τόσο ως περιβάλλοντα έρευνας και γραφής όσο και ως μέσα παρουσίασης των νέων γνώσεων. Τέλος, το σενάριο επιδιώκει να συνδυάσει τις γνώσεις για τον κόσμο με αυτές για τη γλώσσα και για τους γραμματισμούς, προτείνοντας κατάλληλες διδακτικές πρακτικές (Κουτσογιάννης 2012).

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Συχνά οι επέτειοι σχεδιάζονται και προετοιμάζονται από τους/τις εκπαιδευτικούς και απλώς παρουσιάζονται από τους/τις μαθητές/τριες επιφυλάσσοντάς τους έναν παθητικό ρόλο. Οι μαθητές/τριες σε αυτή την περίπτωση «μαθαίνουν» το κομμάτι που τους έχει ανατεθεί να απαγγείλουν ή να τραγουδήσουν, χωρίς καν να το αντιλαμβάνονται ως οργανικό τμήμα ενός όλου. Άλλα και οι θεατές μαθητές/τριες δεν προσλαμβάνουν το πρόγραμμα της εκδήλωσης ως αποτέλεσμα της προσπάθειας και του κόπου των συμμετεχόντων συμμαθητών/τριών τους, κάτι που θα μπορούσε να κινητοποιήσει το ενδιαφέρον τους για όσα διαδραματίζονται κατά τη διάρκεια των σχολικών εκδηλώσεων. Αυτή η σχολική κουλτούρα είναι δυνατόν να αλλάξει σταδιακά, αν οι επετειακές εκδηλώσεις εμπλέκουν ενεργά τους/τις μαθητές/τριες και μάλιστα ένα μεγάλο αριθμό τους, διαφορετικό κάθε φορά κι αν δεν είναι όλες οι «γιορτές» επαναλήψεις των προηγούμενων, αλλά έχουν διαφορετικά θέματα, διαφορετική εστίαση.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην μακρινή της γηώση

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013

Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

εργάζεται για την ανάπτυξη

Οι εκδηλώσεις αυτές, εξάλλου, ακριβώς επειδή αποτελούν μια άτυπη πρακτική γραμματισμού, αποτελούν μια ευκαιρία για ελεύθερη εφαρμογή των αρχών της διερευνητικής και δημιουργικής μάθησης, χωρίς την πίεση της διδακτέας ύλης και των προτεραιοτήτων για τα προσδοκώμενα αποτελέσματα του προγράμματος σπουδών, και κυρίως μια ευκαιρία για να επιδιωχθούν οι γενικότεροι σκοποί της εκπαίδευσης (κριτική σκέψη, δημιουργικότητα, δημοκρατικό ήθος, οικουμενική συνείδηση...), που συχνά υποτιμούνται έναντι των ειδικών στόχων ανά γνωστικό αντικείμενο. Επιπλέον, οι εκδηλώσεις αυτές συνιστούν μια πρόκληση για τη σχολική κοινότητα, καθώς είναι δυνατόν να εμπλουτίσουν τη σχολική ζωή και να δώσουν βήμα σε παιδιά που ίσως δεν δείχνουν το ανάλογο ενδιαφέρον για τις τυπικές διαδικασίες μάθησης.

Τέλος, κυρίως οι ενεργά εμπλεκόμενοι/ες μαθητές/τριες, αλλά και οι θεατές σε ένα κάποιο βαθμό, μπορούν να διευρύνουν πραγματικά τις γνώσεις τους, να μάθουν για γεγονότα που δεν έχουν τον χρόνο να μάθουν στο γνωστικό αντικείμενο της Ιστορίας, να δουν τις βεβαιότητές τους για κάποια θέματα να κλονίζονται ή τις αμφιβολίες τους να διαλύονται. Σε μια εποχή όπου οι αξίες της δημοκρατίας βρίσκονται σε δοκιμασία, οι εκδηλώσεις αυτές έχει σημασία να αποκτήσουν πραγματικό νόημα για τους/τις μαθητές/τριες, καθώς παρέχουν την ευκαιρία για απόκτηση γνώσεων που μπορούν να υποστηρίξουν μια δημοκρατική, αντιφασιστική στάση ζωής.

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Σε αυτή την κατηγορία γνώσεων αποτυπώνεται έντονα η διαθεματικότητα του σεναρίου (Ματσαγγούρας 2004). Επιδιώχθηκε οι μαθητές/τριες:

- να γνωρίσουν τις συνθήκες υπό τις οποίες επιβλήθηκε η δικτατορία της 21^{ης} Απριλίου,
- να γνωρίσουν τι σήμαινε για την καθημερινότητα των πολιτών η κατάλυση της δημοκρατίας (λογοκρισία, παρακολουθήσεις, χαφιεδισμός, απολύσεις,

ευνοιοκρατία των ημετέρων),

- να γνωρίσουν τις μορφές αντίστασης που επέλεξαν όσοι/ες δεν θέλησαν να συμβιβαστούν με την κατάργηση των πολιτικών ελευθεριών και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τον τρόπο που απαντούσε το καθεστώς σε αυτές τις δράσεις (διώξεις, βασανιστήρια, εξορία),
- να γνωρίσουν τις αιτίες των φοιτητικών εξεγέρσεων στη Νομική και στο Πολυτεχνείο,
- να προβληματιστούν πάνω στην αξία της δημοκρατίας και στην ανάγκη υπεράσπισής της,
- να αντιληφθούν τον ρόλο των ατόμων και των κοινωνικών ομάδων στην ιστορία,
- να αναπτύξουν κριτική σκέψη.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Επιδιώχθηκε οι μαθητές/τριες:

- να αντιληφθούν τη δομή πολυτροπικών κειμένων όπως τα ιστορικά ντοκιμαντέρ ή οι τηλεοπτικές εκπομπές με ιστορικό περιεχόμενο,
- να μελετήσουν τη λειτουργία του λόγου σε σχέση με την εικόνα,
- να αντιληφθούν τις ιδιαιτερότητες του κειμένου παρουσίασης και τους κανόνες που πρέπει να το διέπουν, ώστε να εξυπηρετεί τους στόχους του.

Γραμματισμοί

Γλωσσικός-κλασικός γραμματισμός

Επιδιώχθηκε οι μαθητές/τριες:

- να ασκηθούν στην κατανόηση του προφορικού λόγου παρακολουθώντας προφορικές μαρτυρίες,
- να ασκηθούν στον εντοπισμό των βασικών πληροφοριών που παρέχουν τα πολυτροπικά κείμενα,

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Εθνικό Ταμείο Ανάπτυξης για την Επένδυση

Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

- να ασκηθούν στην παραγωγή λόγου για αυθεντική περίσταση επικοινωνίας, συντάσσοντας κείμενα γραπτά (σημειώσεις καταγραφής των πληροφοριών) και συντάσσοντας και παρουσιάζοντας κείμενα υβριδικά (ψηφιακές παρουσιάσεις που υποστηρίζονται από προφορικό λόγο, δηλαδή κείμενα που είναι γραπτά και προφορικά ταυτοχρόνως),
- να ασκηθούν στη πύκνωση του νοήματος, συντάσσοντας περιληπτικά κείμενα.

Nέοι Γραμματισμοί

Επιδιώχθηκε οι μαθητές/τριες:

- να εργαστούν συνεργατικά, για να αντλήσουν πληροφορίες από το Διαδίκτυο,
- να αξιοποιήσουν κατά τη συνεργατική γραφή (σε αρχείο επεξεργαστή κειμένου και ψηφιακής παρουσίασης) τις απεριόριστες δυνατότητες αλλαγών-βελτίωσης που έχει το «ρευστό» ψηφιακό κείμενο,
- να ασκηθούν στη δημιουργία μιας ψηφιακής παρουσίασης, ακολουθώντας ορισμένους βασικούς κανόνες για τα πολυτροπικά αρχεία παρουσίασης,
- να ασκηθούν στην προφορική υποστήριξη μιας προβολής παρουσίασης.

Κριτικός Γραμματισμός

Επιδιώχθηκε οι μαθητές/τριες:

- να ασκηθούν στην κριτική προσέγγιση των προφορικών μαρτυριών,
- να διακρίνουν το «ουδέτερο» ύφος που οφείλει να διατηρεί η αφήγηση των ιστορικών γεγονότων από το υποκειμενικό ύφος της προσωπικής μαρτυρίας και του σχολίου που εκφράζει μια εκτίμηση του ιστορικού,
- να ασκηθούν στην ανάλυση και στη σύνθεση των δεδομένων,
- να καλλιεργήσουν την κριτική τους σκέψη και να εξοικειωθούν με τη διατύπωση αιτιολογημένων συμπερασμάτων και απόψεων.

Διδακτικές πρακτικές

Η όλη διαδικασία είχε χαρακτήρα μαθητοκεντρικό, με την εκπαιδευτικό να αναλαμβάνει ρόλο συντονιστικό και συμβουλευτικό, προσφέροντας στους/στις μαθητές/τριες τη βοήθειά της ως ο έμπειρος ενήλικας της ομάδας. Για λόγους εξοικονόμησης χρόνου πρότεινε η ίδια ένα υλικό προς μελέτη, αλλά ενθάρρυνε πρωτοβουλίες των μαθητών/τριών που αναζήτησαν μόνοι/ες συμπληρωματικές πληροφορίες. Επειδή κεντρικός στόχος ήταν η καλλιέργεια πνεύματος συνεργασίας, βρισκόταν διαρκώς σε εγρήγορση, ώστε να προληφθούν ή να επιλυθούν προβλήματα συνεργασίας εντός των ομάδων.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Αφετηρία ήταν η άποψη ότι η εκδήλωση του Πολυτεχνείου μπορεί να αναπληρώσει ένα βασικό κενό στην ελλιπή ιστορική εκπαίδευση που κατά κανόνα προσφέρει το σχολείο στο πλαίσιο του γνωστικού αντικειμένου της Ιστορίας εξαιτίας της αχανούς διδακτέας ύλης: μπορεί να ενημερώσει όσους/ες συμμετέχουν στην προετοιμασία της εκδήλωσης και, ει δυνατόν, και τους θεατές της για το τι συνέβη κατά τη διάρκεια της επτάχρονης δικτατορίας και να τους διαφωτίσει για το τι γενικά σημαίνουν τα ολοκληρωτικά καθεστώτα. Παράλληλα το σενάριο βασίστηκε στην άποψη ότι οι ιστορικές επέτειοι είναι ευκαιρίες για μια ουσιαστική εκπαιδευτική διαδικασία και είναι κρίμα να μην αξιοποιούνται, για να ενεργοποιήσουν τους/τις μαθητές/τριες, ώστε να αναλάβουν έναν ρόλο πιο ενεργητικό, πιο συμμετοχικό και υπεύθυνο.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

- 1) Ως προς το περιεχόμενο: Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, κάθε σχολική μονάδα έχει την υποχρέωση να διοργανώνει εκδηλώσεις για τις ιστορικές επετείους.
- 2) Ως προς τη διαδικασία: Το Νέο Πρόγραμμα Σπουδών για το Γυμνάσιο (2011)

υπογραμμίζει την ανάγκη για ενεργή εμπλοκή των μαθητών/τριών στη μαθησιακή διαδικασία και την ανάγκη για λειτουργική αξιοποίηση των ΤΠΕ. Επίσης προτείνει εμφατικά την αξιοποίηση της ομαδοσυνεργατικής μεθόδου καθώς και των μεθόδων project και επίλυση προβλήματος.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Οι ΤΠΕ χρησιμοποιήθηκαν ως πηγή άντλησης πληροφοριών (διαδίκτυο) και ως εργαλεία παραγωγής γραπτού λόγου (Word, PowerPoint), τα οποία διευκόλυναν αφενός την παραγωγή πολυτροπικών κειμένων, αφετέρου τη συνεργατική γραφή, χάρη στη διαρκή ρευστότητα των παραγόμενων κειμένων.

Οσον αφορά την εκπαιδευτική πλατφόρμα Wiki, η πρόθεση της εκπαιδευτικού δεν ήταν να την αξιοποιήσει απλώς ως χώρο ανάρτησης υλικού προς μελέτη, όπως τελικά έγινε. Ο στόχος ήταν η πλατφόρμα αυτή να αξιοποιηθεί ως ένας εικονικός χώρος συνέχισης της συνεργασίας των μαθητών/τριών, μετά το πέρας των μαθημάτων. Τελικά κάποιες δυσκολίες συνεννόησης με τη διεύθυνση του σχολείου δεν επέτρεψαν την έγκαιρη αποστολή της ενημερωτικής επιστολής προς τους γονείς, ώστε να λάβει η εκπαιδευτικός τη συγκατάθεσή τους για την εγγραφή των παιδιών τους στην εν λόγω πλατφόρμα με το δικαίωμα του συντάκτη.

Κείμενα

Πολυτροπικά κείμενα: ντοκιμαντέρ και τηλεοπτικά αφιερώματα:

«Το χρονικό της Δικτατορίας», Ντοκιμαντέρ του Παντελή Βούλγαρη
<http://www.youtube.com/watch?v=cjusg4UCeDg>

Εκπομπή η «Η μηχανή του χρόνου»

- A) <http://www.youtube.com/watch?v=x0lVB0-CI8s>
- B) <http://www.youtube.com/watch?v=9MluXkathEk>
- Γ) <http://www.youtube.com/watch?v=Boe-uUQ3ttM>
- Δ) <http://www.youtube.com/watch?v=rnvOXHKNhHE>

- E) <http://www.youtube.com/watch?v=6c0xfKlUiXc> ,
<http://www.youtube.com/watch?v=6v-yN3MCAY0>

Εκπομπή «Έρευνα»

<http://www.youtube.com/watch?v=w7ziQVRfArA>

«Η Ελλάδα στον γύψο», ντοκιμαντέρ από το «Ρεπορτάζ χωρίς σύνορα»

<http://www.youtube.com/watch?v=ixt2M4CydvA&list=PL40DE1E046D45CD28> (1)

<http://www.youtube.com/watch?v=fO1B5EpW4Us&list=PL40DE1E046D45CD28> (2)

http://www.youtube.com/watch?v=B3PH2So0_AQ&list=PL40DE1E046D45CD28 (3)

<http://www.youtube.com/watch?v=3sgkqYtb93g&list=PL40DE1E046D45CD28> (4)

http://www.youtube.com/watch?v=cewEE_ypsDQ&list=PL40DE1E046D45CD28 (5)

«Ελλάς Ελλήνων Χριστιανών», ντοκιμαντέρ από το «Ρεπορτάζ χωρίς Σύνορα»

<http://www.youtube.com/watch?v=3HT3jshrz3Y&list=PL40DE1E046D45CD28> (1)

<http://www.youtube.com/watch?v=AzrVgTD5Hy4&list=PL40DE1E046D45CD28> (2)

http://www.youtube.com/watch?v=I_VBCKBpsEQ&list=PL40DE1E046D45CD28 (3)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην παιδεία της μέλλουσας

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

<http://www.youtube.com/watch?v=iXGta3jH6z0&list=PL40DE1E046D45CD28> (4)

<http://www.youtube.com/watch?v=9jX1HDnYDqg&list=PL40DE1E046D45CD28> (5)

<http://www.youtube.com/watch?v=AANQEOiSAhE&list=PL40DE1E046D45CD28> (6)

«Η κατάρρευση της χούντας», ντοκιμαντέρ από το «Ρεπορτάζ χωρίς σύνορα»

<http://www.youtube.com/watch?v=DBYQiS93mm4&list=PL40DE1E046D45CD28>(1)

<http://www.youtube.com/watch?v=PEk3T1dA23Q&list=PL40DE1E046D45CD28> (2)

<http://www.youtube.com/watch?v=MON5yWhigK8&list=PL40DE1E046D45CD28> (3) <http://www.youtube.com/watch?v=LJmNU-xExpk&list=PL40DE1E046D45CD28> (4)

<http://www.youtube.com/watch?v=8BwxZDyb-rE&list=PL40DE1E046D45CD28> (5)

<http://www.youtube.com/watch?v=YOAD2HDvQ48&list=PL40DE1E046D45CD28> (6)

«Συνωμοσία των συνταγματαρχών», ντοκιμαντέρ από το «Ρεπορτάζ χωρίς σύνορα».

<http://www.youtube.com/watch?v=TK72cLhZqMU&list=PL40DE1E046D45CD28> (1)

<http://www.youtube.com/watch?v=5G7wSTkFKW0&list=PL40DE1E046D45CD28> (2)

<http://www.youtube.com/watch?v=zuRZYWukucM&list=PL40DE1E046D45CD28> (3)

http://www.youtube.com/watch?v=tFy_1_IFipg&list=PL40DE1E046D45CD28 (4)

<http://www.youtube.com/watch?v=LAsgLmx748g&list=PL40DE1E046D45CD28> (5)

Για την εκπαίδευση των βασανιστών της χούντας

<http://www.youtube.com/watch?v=9zkB7tiySFo> (αποσπάσματα δραματοποιημένου ντοκιμαντέρ)

Γυάρος, Τόπων Μνήμες

Μέρος 1

http://www.youtube.com/watch?v=egYqU9FU_D0&list=PL60A4F7C0EB12AA28

Μέρος 2

<http://www.youtube.com/watch?v=8fm2N5TEVTM&list=PL60A4F7C0EB12AA28>

Μέρος 3

<http://www.youtube.com/watch?v=kU3ocnPgNnc>

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

1^η διδακτική ώρα: Αφόρμηση

Η εκπαιδευτικός είχε συνδέσει από το διάλειμμα ηχεία, βιντεοπροβολέα και υπολογιστή. Υποδεχόμενη στην αίθουσα τους/τις μαθητές/τριες τους εξήγησε ότι επρόκειτο να παρακολουθήσουν ένα ντοκιμαντέρ για την καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην καθημερινότητα της επτάχρονης δικτατορίας. Παρακάλεσε να κρατήσουν σημειώσεις για ό,τι από όσα άκουγαν και έβλεπαν

αξιολογούσαν ως σημαντικό. Βασικό ζητούμενο ήταν να εντοπίσουν ποια διακριτά θέματα έθιγε το ντοκιμαντέρ.

Στη συνέχεια προβλήθηκε το ντοκιμαντέρ από την εκπομπή «Η μηχανή του χρόνου»: <http://www.youtube.com/watch?v=x0lVB0-Cl8s>. Επιλέχθηκε το συγκεκριμένο μεταξύ πολλών άλλων, καθώς θίγει ποικίλες πλευρές του καθημερινού φασισμού της επταετίας σε σύντομο χρόνο. Η εκπαιδευτικός διέκοψε την προβολή στο 33:47 λεπτό, ώστε να υπάρχουν λίγα λεπτά για συζήτηση. Πριν προλάβει όμως να ρωτήσει το τμήμα αν μάντευαν τι είδους project είχε την πρόθεση να τους προτείνει, κάποιος μαθητής ρώτησε αν η προβολή σχετιζόταν με την επερχόμενη επέτειο του Πολυτεχνείου. Η εκπαιδευτικός απάντησε θετικά, συμπληρώνοντας ότι είχε επιλέξει να προβάλει το συγκεκριμένο ντοκιμαντέρ, για να τους προτείνει ένα project. Και κάποια άλλη μαθήτρια διατύπωσε την υπόθεση ότι ίσως η εκπαιδευτικός είχε αναλάβει τη γιορτή και επιθυμούσε να κινήσει το ενδιαφέρον τους, ώστε να βρει εθελοντές/τριες για την εκδήλωση. Η εκπαιδευτικός τότε ομολόγησε ότι ήθελε πράγματι να προετοιμάσει το έδαφος, για να προτείνει στο τμήμα να εργαστεί σύσσωμο για την προετοιμασία της εκδήλωσης της 17^{ης} Νοέμβρη. Διευκρίνισε ότι η πρόταση της ήταν η εκδήλωση να αφορά ολόκληρη την επταετία και όχι μόνο τις μέρες της εξέγερσης του Πολυτεχνείου. Θα διερευνούσαν λοιπόν χωρισμένοι/ες σε ομάδες το υλικό που θα τους πρότεινε ή άλλο που θα εντόπιζαν οι ίδιοι/ες, με στόχο να επιλέξουν τις σημαντικές ιστορικές πληροφορίες. Αυτές θα τις συνέθεταν σε ένα κείμενο αφήγησης, το οποίο στη συνέχεια θα συμπύκνωναν σε μια ψηφιακή παρουσίαση. Συμπλήρωσε ότι χρειαζόταν υπευθυνότητα και συστηματική δουλειά, για να έρθει σε πέρας η αποστολή τους έγκαιρα. Κατέληξε να ρωτήσει αν το τμήμα ήταν διατεθειμένο να εμπλακεί με το project. Το τμήμα απάντησε θετικά, μερικά μάλιστα παιδιά με πολύ ενθουσιασμό.

Τέλος, η εκπαιδευτικός ζήτησε μέχρι την επόμενη συνάντηση του τμήματος μαζί της να συμβουλευτούν τις σημειώσεις τους από το ντοκιμαντέρ και να καταγράψουν ποιες θεματικές ενότητες εμπεριέχονται σε αυτό.

2^η διδακτική ώρα: θεματικές ενότητες, χωρισμός σε ομάδες

Η εκπαιδευτικός, αφού υποδέχθηκε τους/τις μαθητές/τριες στην αίθουσα διδασκαλίας, τους ζήτησε να αναφέρουν τις θεματικές ενότητες που διέκριναν παρακολουθώντας το ντοκιμαντέρ της «Μηχανής του Χρόνου». Η εκπαιδευτικός κατέγραψε τις ενότητες στον πίνακα, αναδιατυπώνοντας, όταν έκρινε ότι αυτό ήταν αναγκαίο.

Στη συνέχεια εξήγησε ότι θα παρακολουθούσαν και αυτή τη φορά κάποια αποσπάσματα από ντοκιμαντέρ και παρακάλεσε να κρατήσουν σημειώσεις και να προσέξουν ποιες επιπλέον θεματικές ενότητες θα προέκυπταν. Προβλήθηκαν κάποια αποσπάσματα εκπομπών που αφορούσαν στη λογοκρισία (από ένα σχετικό αφιέρωμα της «Μηχανής του Χρόνου»: <http://www.youtube.com/watch?v=9MIuXkathEk>) και στις συλλήψεις και τα βασανιστήρια στην Ασφάλεια (από την εκπομπή «Ρεπορτάζ χωρίς σύνορα»<http://www.youtube.com/watch?v=AzrVgTD5Hy4&list=PL40DE1E046D45CD28> και από τη «Μηχανή του χρόνου» <http://www.youtube.com/watch?v=6c0xfKIUUiXc>). Η εκπαιδευτικός σταμάτησε την προβολή έγκαιρα, ώστε να υπάρχει χρόνος για τα εξής βήματα: α) να συμπληρωθεί στον πίνακα η λίστα των θεματικών ενοτήτων, β) να δηλώσουν οι μαθητές/τριες τη θεματική ενότητα με την οποία θέλουν να ασχοληθούν, ώστε να χωρισθούν σε ομάδες και γ) να τους δοθούν οδηγίες για την προετοιμασία της επόμενης συνάντησης.

Προέκυψαν τελικά με κάποιες συνενώσεις θεμάτων που ακούστηκαν εφτά θεματικές ενότητες και οι αντίστοιχες ομάδες :1) τα μέτρα που πήραν οι στρατιωτικοί μόλις πήραν την εξουσία, 2) παρακολουθήσεις-χαφιέδες, 3) λογοκρισία, 4) απολύσεις δημοκρατικών υπαλλήλων, 5) ευνοιοκρατία-νόμοι κατά το συμφέρον, 6) συλλήψεις-εξορίες, 7) βασανιστήρια.

Σε αυτό το σημείο η εκπαιδευτικός μοίρασε το φύλλο εργασίας 1 και, επειδή δεν ήταν δυνατόν να παρακολουθήσει το τμήμα σε ολομέλεια όλα τα ντοκιμαντέρ

που είναι προσβάσιμα στο διαδίκτυο σχετικά με τη χούντα, παρακάλεσε τα μέλη των ομάδων να χωρίσουν μεταξύ τους τις ηλεκτρονικές διευθύνσεις που περιλαμβάνονταν στο φύλλο εργασίας (και που είχαν επίσης αναρτηθεί ως υπερσύνδεσμοι σε ειδική σελίδα στο wiki του τμήματος (<http://varvakeiopaides.pbworks.com>)) και να παρακολουθήσουν τα αντίστοιχα βίντεο κρατώντας σημειώσεις για όσες πληροφορίες αναφέρονται στο θέμα που έχουν αναλάβει. Επίσης, έπρεπε να επιλέξουν ένα απόσπασμα από τις μαρτυρίες που αφορούσαν το θέμα τους, διάρκειας ενός λεπτού, το οποίο θα φρόντιζαν να εντάξουν σε κάποιο σημείο της ψηφιακής παρουσίασής τους. Στην επόμενη συνάντηση, που θα πραγματοποιούταν στο εργαστήρι πληροφορικής, δε θα έπρεπε να ξεχάσουν να φέρουν το υλικό που θα είχαν συγκεντρώσει.

Ας σημειωθεί ότι μικρό μέρος όσων θα έβλεπαν ή θα παρακολουθούσαν θα αφορούσε τη θεματική κάθε διαφορετικής ομάδας. Στόχος ήταν αφενός να αποκτήσουν μια γενική ιδέα, παρακολουθώντας ένα εκτενές και ποικίλο θεματικά υλικό, αφετέρου να έρθουν σε επαφή με τη λογική της δουλειάς του ιστορικού, που πρέπει να διατρέξει έναν μεγάλο όγκο πηγών, για να βρει κάποια στοιχεία που να αφορούν το θέμα του.

Α' φάση της κυρίως εργασίας: ανταλλαγή υλικού & παραγωγή κειμένων (3 ώρες).

Η εκπαιδευτικός υποδέχθηκε το τμήμα στο εργαστήριο φιλολογικών μαθημάτων του σχολείου, όπου οι επτά ομάδες των μαθητών/τριών μοιράστηκαν στους υπολογιστές, για να εργαστούν για ένα συνεχόμενο δίωρο. Εκεί ήταν ήδη ανοικτό στην οθόνη το φύλλο εργασίας 2. Καταρχάς τα μέλη κάθε ομάδας κλήθηκαν να αλληλοπαρουσιάσουν τις σημειώσεις που κράτησαν, όταν παρακολούθησαν στο σπίτι τις εκπομπές που είχαν αναλάβει το καθένα. Όπως αναμενόταν, κάποια μέλη ομάδων δεν είχαν αφιερώσει χρόνο στο σπίτι. Πάντως όλες οι ομάδες είχαν τουλάχιστον δύο μέλη επαρκώς προετοιμασμένα. Στη συνέχεια οι περισσότερες ομάδες συμπλήρωσαν το

υλικό που είχαν με μια σύντομη έρευνα στο διαδίκτυο, βάζοντας τις λέξεις κλειδιά του θέματός τους στην αναζήτηση. Μετά ξεκίνησε η συνεργασία για τη σύνταξη ενός κειμένου που θα οργάνωνε τις πληροφορίες που είχαν συλλέξει σε μια λογική σειρά και θα τις συμπύκνωνε σε ένα κείμενο μεταξύ 250 και 350 λέξεων.

Η εκπαιδευτικός μετακινιόταν από ομάδα σε ομάδα, για να τους δώσει διευκρινίσεις σε απορίες που προέκυπταν στην επεξεργασία του υλικού, να τις βοηθήσει να εστιάσουν σωστά στη θεματική τους, ώστε να αποφευχθούν οι αλληλοεπικαλύψεις, να τις παροτρύνει σε συγκεντρωμένη και αποδοτική δουλειά, να συμβάλει στο ξεπέρασμα τυχόν προβλημάτων που ανέκυπταν στη συνεργασία τους.

Παρότι ο αρχικός σχεδιασμός προέβλεπε την αξιοποίηση της πλατφόρμας wiki για τη συμπλήρωση και βελτίωση των κειμένων με συνεργασία των ομάδων εκτός του σχολικού χώρου, τελικά δε δόθηκε αυτή η δυνατότητα από τη διεύθυνση, όπως προαναφέρθηκε στην «Αξιοποίηση των ΤΠΕ». Έτσι χρειάστηκε να αφιερωθεί μία ακόμα διδακτική ώρα στο εργαστήριο των φιλολογικών μαθημάτων, ώστε να ολοκληρωθεί αυτή η πρώτη φάση. Μέχρι την επόμενη συνάντηση με το τμήμα η εκπαιδευτικός είχε φροντίσει να κάνει τις απαραίτητες διορθώσεις στα αποθηκευμένα αρχεία, χρησιμοποιώντας το εργαλείο «παρακολούθηση αλλαγών», ώστε να είναι όσο το δυνατόν σαφέστερη η ανατροφοδότηση για τη δουλειά κάθε ομάδας.

Ακολουθούν κάποια δείγματα από τα κείμενα που δημιουργήθηκαν για τα επιμέρους θέματα από τις ομάδες εργασίας και που διαβάστηκαν στην εκδήλωση με την υποστήριξη αρχείου παρουσίασης. (Πρόκειται για τα διορθωμένα κείμενα.)

Δείγμα 1^ο

Εξορίες, φυλακίσεις, δολοφονίες

Περίπου 6.500 άνδρες και 300 γυναίκες που ανήκαν στην αριστερά συνελήφθησαν τις πρώτες μέρες του πραξικοπήματος και εκτοπίστηκαν στη Γυάρο. Επρόκειτο για ένα ακατοίκητο νησί που είχε αποτελέσει σκληρό τόπο εξορίας ήδη από την εποχή του

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην μακρινή της γηώση

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013

Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

εμφύλιου και όπου οι εγκαταστάσεις δεν επαρκούσαν. Πολλοί έμεναν σε πρόχειρα στρατόπεδα με σκηνές. Η μαζική εξορία χιλιάδων ανθρώπων ιδίως σε ένα τόπο όπου οι συνθήκες ήταν άθλιες, προκάλεσε ένα κύμα διαμαρτυριών στο εξωτερικό που εξέθετε το στρατοκρατικό καθεστώς και δημιουργούσε προβλήματα στη διεθνή αναγνώρισή του.

Έτσι, σταδιακά μέχρι το καλοκαίρι του 1968, οι άνδρες πολιτικοί κρατούμενοι μεταφέρθηκαν στο Παρθένι της Λέρου, στο Λακκί της Λέρου και στη Σκάλα Ωρωπού, ενώ οι γυναίκες μετακινήθηκαν στις φυλακές Αλικαρνασσού Κρήτης. Το 1971, λόγω της πίεσης που ασκούσε το φιλελληνικό κίνημα στο εξωτερικό, με πρωτοστάτες Έλληνες αυτοεξόριστους όπως η Μελίνα Μερκούρη και ο Μίκης Θεοδωράκης, οι κρατούμενοι σταδιακά απολύθηκαν, μέχρι που ο Ιωαννίδης ξανάνοιξε τη Γυάρο τον Γενάρη του 1974. Εκτός από τους αριστερούς η Χούντα είχε συλλάβει ήδη από την πρώτη μέρα σημαντικά πολιτικά πρόσωπα του κεντρώου δημοκρατικού χώρου καθώς και αντιφρονούντες στρατιωτικούς. Αυτοί εκτοπίστηκαν σε άλλους τόπους εξορίας, κάποια νησιά του Αιγαίου και ορισμένα απομονωμένα ορεινά χωριά.

Πέρα από τους χιλιάδες εξορισμένους υπήρξαν και χιλιάδες φυλακισμένοι πολίτες στις φυλακές, που είχαν συλληφθεί για αντιστασιακές ενέργειες. Τα έκτακτα στρατοδικεία που συστάθηκαν με στρατιωτικούς στον ρόλο των δικαστών εξέδωσαν 4.493 καταδίκες, οι οποίες αφορούσαν πράξεις κατά του δικτατορικού καθεστώτος. Οι καταδίκες κυμαίνονταν: «εις θάνατον», ισόβια, ή πολυετή φυλάκιση.

Ακόμα και η απλή συμμετοχή σε διαδήλωση αντιμετωπίζοταν πολύ αυστηρά: 45 διαδηλωτές που συνελήφθηκαν καταδικάστηκαν συνολικά σε φυλακίσεις 91 χρόνων. Ακόμη πιο σκληρά αντιμετωπίζονταν τα λεγόμενα «αδικήματα Τύπου», δηλαδή η παράκαμψη της λογοκρισίας. Επτά κατηγορούμενοι για τέτοιες πράξεις καταδικάστηκαν με συνολική φυλάκιση 21 ετών και τους δόθηκαν πρόστιμα υπέρογκων για την εποχή ποσών (1.760.000 δρχ.).

Τέλος, η δικτατορία δεν ήταν αναίμακτη όπως υποστήριζε η προπαγάνδα της. Και ήδη πριν τους νεκρούς της εξέγερσης του Πολυτεχνείου είχαν δολοφονηθεί πολιτικοί αντίπαλοι:

22/4/1967: Παναγιώτης Ελλής (αριστερός πολιτικός κρατούμενος)

22/5/1967: Νικηφόρος Μανδηλαράς (συνήγορος υπεράσπισης των κατηγορούμενων στην υπόθεση ΑΣΠΙΔΑ)

4/9/1967 : Γιάννης Χαλκίδης (αντιστασιακός)

8/5/1968 : Γιώργος Τσαρουχάς (αριστερός πρώην βουλευτής που ξυλοκοπείται μέχρι θανάτου)

Δείγμα 2^ο

Απριλιανή Δικτατορία- Παρακολουθήσεις

Κατά την ιστορική επταετία (1967-1974), οι δικτάτορες επιδίωκαν- και κατάφερναν- να ζει ο κόσμος υπό την επήρεια του φόβου. Ένας τρόπος, για να το πετύχουν αυτό, ήταν το «αόρατο σύστημα παρακολούθησης», δηλαδή η ιδέα, που καλλιεργήθηκε κατά τα χρόνια αυτά στον λαό, ότι παντού τριγύρω τους υπάρχουν ρουφιάνοι και επομένως δεν πρέπει να εμπιστεύονται κανέναν, ούτε να εκφράζονται ελεύθερα. Για την ακρίβεια, αυτή η ιδέα προκύπτει από το γεγονός ότι ακόμα και στα καφενεία οι συζητήσεις παρακολουθούνταν από χαφιέδες κι αν κάποιος έλεγε οτιδήποτε «αντικαθεστωτικό» τον ανέφεραν στην αστυνομία.

Επιπλέον, οι θυρωροί που υπήρχαν τότε σε όλες τις πολυκατοικίες και έλεγχαν την είσοδο και οι ιδιοκτήτες περιπτέρων όπου πήγαιναν οι άνθρωποι να τηλεφωνήσουν (δεν είχαν τότε όλοι τηλέφωνο στο σπίτι τους) αποτελούσαν, θέλοντας και μη, πηγές πληροφόρησης των χουντικών.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην μακρινή της γηώση

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013

Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επίσης η αλληλογραφία ελεγχόταν είτε από τους θυρωρούς είτε από τους υπαλλήλους των ταχυδρομείων. Ό,τι κρινόταν ότι είχε περιεχόμενο αντιχουντικό καταστρεφόταν και δεν έφτανε ποτέ στον παραλήπτη του.

Ίσως το πιο αποτελεσματικό σύστημα παρακολούθησης ήταν αυτό του δικτύου τηλεφώνων του ΟΤΕ, ο οποίος εκσυγχρονίστηκε κατά τα έτη 1967-68 ακριβώς για να διευκολύνονται οι παρακολουθήσεις τηλεφώνων.

Ρουφιάνοι υπήρξαν επίσης φοιτητές που είχαν προσχωρήσει ιδεολογικά στην δικτατορία. Υπηρετούσαν τους δικτάτορες μεταφέροντας πληροφορίες. Εξάλλου υπήρχαν και ασφαλίτες που εμφανίζονταν στο πανεπιστήμιο και παρίσταναν τους φοιτητές. Ακόμα και τα γραφεία πολιτιστικών συλλόγων όπου γίνονταν διαλέξεις, όπως της ελληνοευρωπαϊκής κίνησης παρακολουθούνται στενά από τους πράκτορες της ασφάλειας. Συχνά τα άτομα που συμμετείχαν σε τέτοιες εκδηλώσεις κατέληγαν στην Ασφάλεια. Γι' αυτόν τον λόγο οι φοιτητές ήταν επιφυλακτικοί μεταξύ τους, επειδή φοβόντουσαν ότι κάποιος ανάμεσα τους μπορεί να ήταν χαφιές.

Πριν κλείσουμε πρέπει να αναφέρουμε ότι οι χαφιέδες και κυρίως οι ασφαλίτες είχαν δικαίωμα να συλλάβουν τα άτομα που θεωρούσαν ύποπτα και να ασκήσουν βία πάνω τους. Υπάρχουν πολλές μαρτυρίες από ανθρώπους που υπέστησαν τέτοιου είδους βασανιστήρια, όπως θα ακούσετε σε εργασία επόμενης ομάδας.

Β' φάση της κυρίως εργασίας: Δημιουργία της ψηφιακής παρουσίασης (3 ώρες)

Η εκπαιδευτικός υποδέχθηκε το τμήμα στο εργαστήριο φιλολογικών μαθημάτων έχοντας ήδη ανοίξει στους σταθμούς εργασίας τα διορθωμένα πια αρχεία των ομάδων. Δόθηκαν μερικά λεπτά, για να μελετήσουν οι ομάδες τις διορθώσεις. Στη συνέχεια οι ομάδες κλήθηκαν να μεταβούν στο [φύλλο εργασίας 3](#), που επίσης ήταν ήδη ανοικτό από το διάλειμμα.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Στη συνέχεια η εκπαιδευτικός εξήγησε ότι σε αυτή τη φάση πρέπει να συμπυκνωθεί το κείμενο κάθε ομάδας σε ένα PowerPoint και να εικονογραφηθεί. Άλλα πριν ξεκινήσει αυτή η δουλειά, κάλεσε το τμήμα να ανακαλέσει στη μνήμη του τους κανόνες που πρέπει να ακολουθούνται όσον αφορά τη δημιουργία ενός αρχείου ψηφιακής παρουσίασης. Ας σημειωθεί ότι το τμήμα είχε μελετήσει την προηγούμενη σχολική χρονιά τους εν λόγω κανόνες στο μάθημα της πληροφορικής και τους είχε έκτοτε εφαρμόσει και σε άλλα γνωστικά αντικείμενα, οπότε δε χρειάστηκε να γίνει εξαρχής διερεύνηση του ερωτήματος. Η εκπαιδευτικός κατέγραψε στον πίνακα όσους κανόνες ανακάλεσαν από μόνοι/ες τους οι μαθητές/τριες και όσους με τη μαιευτική μέθοδο τους/τις βοήθησε να θυμηθούν:

1. Έχουμε μια μόνο βασική ιδέα ανά διαφάνεια.
2. Αποφεύγουμε τις πλήρεις προτάσεις.
3. Προσπαθούμε να μην ξεπερνάμε τις 30-40 λέξεις ανά διαφάνεια και τα επτά κύρια σημεία ανά διαφάνεια (τα διακρίνουμε με κάποιο σημάδι, π.χ. *, ✓ κτλ.), ούτε τις επτά λέξεις ανά κύριο σημείο.
5. Ελέγχουμε την ορθογραφία και τη σαφήνεια.
6. Αξιοποιούμε τα χρώματα γραμματοσειράς και φόντου, τις κινήσεις και τα εφέ αλλά χωρίς να το παρακάνουμε, για να διατηρηθεί η προσοχή του θεατή στην ουσία όσων λέμε.
7. Διατηρούμε ένα ομοιόμορφο χρωματικό σχήμα σε όλες τις διαφάνειες.

Στη συνέχεια οι ομάδες, αφού σημείωσαν στο φύλλο εργασίας τους παραπάνω κανόνες, άρχισαν να μετατρέπουν το κείμενο της θεματικής τους ενότητας σε ψηφιακή παρουσίαση, προσπαθώντας να τους εφαρμόσουν. Η εκπαιδευτικός επισκεπτόταν τη μια ομάδα μετά την άλλη, παρέχοντας τη συνδρομή της, όποτε της ζητιόταν ή όποτε εκείνη το έκρινε σκόπιμο. Όταν ολοκληρώθηκε το κείμενο της ψηφιακής παρουσίασης, οι ομάδες ασχολήθηκαν με την εικονογράφησή του.

Αναζήτησαν φωτογραφίες στο διαδίκτυο ή επέλεξαν κάποια screenshots από τα ντοκιμαντέρ.

Όλες οι ομάδες ολοκλήρωσαν το κείμενο του PowerPoint αλλά δεν κατάφεραν να ολοκληρώσουν και την εικονογράφηση. Καθώς δεν υπήρχε η δυνατότητα αξιοποίησης της πλατφόρμας wiki για τη συμπλήρωση και βελτίωση των παρουσιάσεων εκτός σχολικού χώρου, αφιερώθηκε σε αυτή τη φάση άλλη μια διδακτική ώρα.

Μέχρι την επόμενη συνάντηση με το τμήμα η εκπαιδευτικός είχε φροντίσει να κάνει τις απαραίτητες διορθώσεις στα αποθηκευμένα αρχεία ψηφιακής παρουσίασης, χρησιμοποιώντας διαφορετικά χρώματα γραμματοσειράς για τον εντοπισμό λέξεων ή φράσεων που έπρεπε να αφαιρεθούν ή να προστεθούν καθώς και το εργαλείο «δημιουργία σχολίου» για την εξήγηση ορισμένων διορθώσεων, ώστε να είναι όσο το δυνατόν σαφέστερη η ανατροφοδότηση για τη δουλειά κάθε ομάδας.

Γ' φάση της κυρίως εργασίας: Οι «τελευταίες πινελιές» (1 ώρα)

Η εκπαιδευτικός είχε ανοίξει ήδη από το διάλειμμα στους υπολογιστές του εργαστηρίου φιλολογικών μαθημάτων τα αρχεία Word και PowerPoint κάθε ομάδας. Όταν οι ομάδες εγκαταστάθηκαν στους υπολογιστές τους, κλήθηκαν να μελετήσουν τις διορθώσεις στα αρχεία PowerPoint και στη συνέχεια να ακολουθήσουν τα βήματα του [φύλλου εργασίας 4](#):

- Να ξαναδούν τα μονόλεπτα (ή το πολύ δίλεπτα) αποσπάσματα των μαρτυριών που είχαν σημειώσει ως σημαντικά στην προκαταρκτική φάση, όταν παρακολούθησαν τα ντοκιμαντέρ, και να καταλήξουν ποιο είναι το πιο κατάλληλο (πιο αντιπροσωπευτικό) για τη θεματική τους ενότητα.
- Να επιλέξουν σε ποιο σημείο θα ακουσθεί το σύντομο αυτό απόσπασμα.
- Να αποφασίσουν ποιο μέλος της ομάδας θα αναλάβει την αλλαγή διαφανειών και να σημειώσουν σε ποιο σημείο του κειμένου τους θα πρέπει κάθε φορά να αλλάζει διαφάνεια.

δ) Να επιλέξουν ποιος/α από την υπόλοιπη ομάδα θα παρουσιάσει ποιο τμήμα του κειμένου τους. (Η εκπαιδευτικός βέβαια προσπάθησε να ενθαρρύνει και όσους/ες μαθητές/τριες δεν επιθυμούσαν να εκτεθούν στο κοινό να αναλάβουν ένα μέρος της παρουσίασης.)

Δ' φάση της κυρίως εργασίας: παρουσιάσεις των ομάδων (2 ώρες)

Σε επόμενο δίωρο παρουσιάστηκαν οι εργασίες των ομάδων υποστηριζόμενες από το PowerPoint τους. Κάθε μέλος της ομάδας ανέλαβε τον ρόλο που είχε συμφωνηθεί και έτσι αυτή η διαδικασία λειτούργησε και ως μια πρώτη πρόβα για την εκδήλωση. Μετά από κάθε παρουσίαση, οι υπόλοιπες ομάδες και η εκπαιδευτικός έκαναν προτάσεις βελτίωσης της προφορικής παρουσίασης (οπτική επαφή με το κοινό, σημεία στίξης...). Τέλος μια μαθήτρια ανέλαβε να γράψει μια σύντομη εισαγωγή (που θα παρουσίαζε στην αρχή της εκδήλωσης τον τρόπο με τον οποίο εργάστηκε το τμήμα για την προετοιμασία της) και μια άλλη να γράψει έναν επίλογο που θα έκλεινε την εκδήλωση.

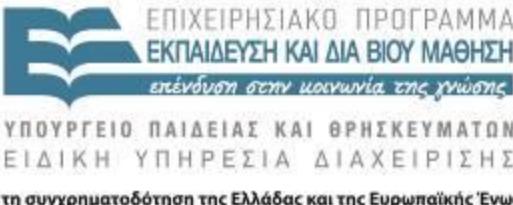
Τελική πρόβα (2 ώρες)

Ελλείψει κάποιου εθελοντή εξοικειωμένου με πρόγραμμα μοντάζ και με τη δημιουργία υπερσυνδέσμων, η εκπαιδευτικός ανέλαβε η ίδια να απομονώσει από τα ντοκιμαντέρ τα επιλεγμένα αποσπάσματα των μαρτυριών, να τα εντάξει στα αντίστοιχα PowerPoint και τέλος να συνενώσει τα επιμέρους PowerPoint σε ένα ενιαίο. Τα αποσπάσματα των μαρτυριών και το PowerPoint ήταν αποθηκευμένα στον ίδιο φάκελο, ώστε να αναγνωρίζονται οι υπερσύνδεσμοι του PowerPoint οι οποίοι παρέπεμπαν στα βιντεάκια και όταν θα μεταφέρονταν σε USB για την προβολή στην εκδήλωση. (Το περιεχόμενο του φακέλου έχει περιληφθεί στα «Τεκμήρια» του σεναρίου.)

Οι πρόβες έγιναν στην αίθουσα εκδηλώσεων μαζί με τη χορωδία που είχε προετοιμάσει ένα ή δύο τραγούδια για κάθε θεματική ενότητα (σχετίζονταν με αυτή

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

θεματικά και ακούγονταν μετά την παρουσίασή της). Κατά την πρόβα προτάθηκαν κάποιες τελευταίες βελτιώσεις για την εκφραστικότερη ανάγνωση. Έτσι το τμήμα ένιωσε έτοιμο για την εκδήλωση.

Παρατίθεται στη συνέχεια το κείμενο του προγράμματος που μοιράστηκε στην εκδήλωση:

Πριν την εξέγερση ήταν η χούντα...

Πρόγραμμα της εκδήλωσης

Θεματικές ενότητες

Τραγούδια

1. Εισαγωγή: Πώς εργαστήκαμε
2. Τα πρώτα μέτρα που πήρε η Χούντα
3. Εξορίες
4. Προσκύνημα
5. Μαλαματένια Λόγια
6. Διώξεις και απολύσεις στο δημόσιο
7. Ο Μέρμηγκας
8. Λογοκρισία
9. Ρωτώ να μάθω την αλήθεια
10. Παρακολουθήσεις και χαφιέδες
11. Ποιος τη ζωή μου, ποιος την κυνηγά
12. Κάποτε θα 'ρθουν να σου πουν
13. Βασανιστήρια
14. Είμαστε δυο, είμαστε τρεις είμαστε χίλιοι δεκατρείς
15. Το σφαγείο
16. Η δήθεν αξιοκρατία και ισότητα
17. Πριν το τέλος
18. Η κατάρρευση της χούντας σε εικόνες
19. Επίλογος: Η εξέγερση

Η εκδήλωση

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Την Παρασκευή 15/11/13, πριν να αρχίσει η εκδήλωση και ενώ τα τμήματα τακτοποιούνταν στην αίθουσα εκδηλώσεων, προβλήθηκε ένα φιλμάκι μικρού μήκους που εικονογραφεί ένα ηχητικό ντοκουμέντο από την εξέγερση του Πολυτεχνείου: http://www.youtube.com/watch?v=Rk_5pm6kVyM. Στη συνέχεια η μαθήτρια που το είχε αναλάβει έκανε μια σύντομη εισαγωγή και μετά ξεκίνησαν οι παρουσιάσεις των ομάδων μεταξύ των οποίων παρεμβάλλονταν τα τραγούδια της χορωδίας. Έπειτα προβλήθηκε ένα απόσπασμα από το ντοκιμαντέρ του Παντελή Βούλγαρη, «Το χρονικό της Δικτατορίας» (<http://www.youtube.com/watch?v=cjusg4UCeDg>) που παρουσίαζε την εξέγερση και τα κατοπινά γεγονότα μέχρι τη μεταπολίτευση. Η εκδήλωση έκλεισε με τον επίλογο που είχε συντάξει μια μαθήτρια.

Η εκδήλωση κέρδισε το ενδιαφέρον των θεατών μαθητών/τριών. Το τμήμα εισέπραξε τη στάση αυτή του ακροατηρίου ως επιβράβευση της προσπάθειάς του. Εξάλλου έλαβε και θερμά συγχαρητήρια από τους/τις εκπαιδευτικούς του σχολείου.

Συνολικά η δραστηριότητα που οδήγησε στην εκδήλωση αξιολογείται ως επιτυχής, καθώς ενέπλεξε ενεργά σχεδόν το σύνολο των μελών του τμήματος τόσο στη φάση της διερεύνησης του θέματος και της συλλογής υλικού όσο και κατά τη φάση της παραγωγής λόγου (μονοτροπικού και πολυτροπικού). Η όλη διαδικασία προκάλεσε συζητήσεις ακόμα και εκτός της αίθουσας διδασκαλίας, συζητήσεις που ωθούσαν σε εμβάθυνση και καλλιεργούσαν την κριτική σκέψη. Έτσι οι στόχοι που είχαν τεθεί αρχικά σε γενικές γραμμές επιτεύχθηκαν.

ΣΤ. ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1^ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η αποστολή μας

Θα μελετήσουμε την περίοδο της επταετίας 1967-74, δηλαδή τη δικτατορία της 21^{ης} Απριλίου, για να προετοιμάσουμε την εκδήλωση για τη 17^η Νοέμβρη. Σε πρώτη φάση θα συγκεντρώσουμε ιστορικές πληροφορίες.

Η διαδικασία

1. Θα χωριστούμε στις εξής θεματικές ενότητες (συμπληρώστε ότι καταγράφηκε στον πίνακα):
 - α)
 - β)
 - γ)
 - δ)
 - ε)
 - στ)
 - ζ)
2. Θα μοιράσουμε μεταξύ μας τις ηλεκτρονικές διευθύνσεις που ακολουθούν και ίσως και άλλες που θα εντοπίσουμε εμείς. Καθένας/καθεμιά θα παρακολουθήσει σπίτι του τα ντοκιμαντέρ και τις εκπομπές-αφιερώματα που έχει αναλάβει, κρατώντας σημειώσεις για όσες πληροφορίες αναφέρονται στο θέμα της ομάδας του/της. Θα εστιάσουμε κυρίως στις μαρτυρίες που περιλαμβάνονται στα φιλμ και λιγότερο στα σχόλια των δημοσιογράφων. Θα δώσουμε ιδιαίτερη προσοχή στις αντιφατικές μαρτυρίες (π.χ. θυμάτων και θυτών), για να συνάγουμε τα συμπεράσματά μας.

Στην επόμενη συνάντηση, δε θα πρέπει να ξεχάσουμε να φέρουμε τις σημειώσεις που θα έχουμε συγκεντρώσει, για να εργαστούμε αποτελεσματικά στους σταθμούς εργασίας.

3. Καθένας/καθεμία θα επιλέξει ένα απόσπασμα από τις μαρτυρίες που αφορούν το θέμα του/της που θα έχει διάρκεια ένα, το πολύ δύο λεπτά, το οποίο θεωρεί ότι είναι χαρακτηριστικό. Θα σημειώσει σε ποιο λεπτό και δευτερόλεπτο ξεκινά το επιλεγμένο απόσπασμα και σε ποιο λεπτό και δευτερόλεπτο τελειώνει. Αργότερα η ομάδα θα επιλέξει μία από τις προτάσεις των μελών της, για προβληθεί σε κάποιο σημείο της παρουσίασής της.

Το υλικό μας

«Το χρονικό της Δικτατορίας», Ντοκιμαντέρ του Παντελή Βούλγαρη

<http://www.youtube.com/watch?v=cjusg4UCeDg>

Εκπομπή η «Η μηχανή του χρόνου»

- A) <http://www.youtube.com/watch?v=x0lVB0-CI8s>
- B) <http://www.youtube.com/watch?v=9MluXkathEk>
- Γ) <http://www.youtube.com/watch?v=Boe-uUQ3ttM>
- Δ) <http://www.youtube.com/watch?v=rnyOXHKNhHE>
- Ε) <http://www.youtube.com/watch?v=6c0xfKlUiXc> ,
<http://www.youtube.com/watch?v=6v-yN3MCAY0>

Εκπομπή «Ερευνα»

<http://www.youtube.com/watch?v=w7ziQVRfArA>

«Η Ελλάδα στον γύψο», ντοκιμαντέρ του «Ρεπορτάζ χωρίς σύνορα»

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

<http://www.youtube.com/watch?v=ixt2M4CydvA&list=PL40DE1E046D45CD28> (1)

<http://www.youtube.com/watch?v=fO1B5EpW4Us&list=PL40DE1E046D45CD28> (2)

http://www.youtube.com/watch?v=B3PH2So0_AQ&list=PL40DE1E046D45CD28 (3)

<http://www.youtube.com/watch?v=3sgkqYtb93g&list=PL40DE1E046D45CD28> (4)

http://www.youtube.com/watch?v=cewEE_ypsDQ&list=PL40DE1E046D45CD28 (5)

«Ελλάς Ελλήνων Χριστιανών», ντοκιμαντέρ του «Ρεπορτάζ χωρίς Σύνορα»
<http://www.youtube.com/watch?v=3HT3jshrz3Y&list=PL40DE1E046D45CD28> (1)

<http://www.youtube.com/watch?v=AzrVgTD5Hy4&list=PL40DE1E046D45CD28> (2)

http://www.youtube.com/watch?v=I_VBCKBpsEQ&list=PL40DE1E046D45CD28 (3)

<http://www.youtube.com/watch?v=iXGta3jH6z0&list=PL40DE1E046D45CD28> (4)

<http://www.youtube.com/watch?v=9jX1HDnYDqg&list=PL40DE1E046D45CD28> (5)

<http://www.youtube.com/watch?v=AANQEoISAhE&list=PL40DE1E046D45CD28> (6)

«Η κατάρρευση της χούντας», ντοκιμαντέρ του «Ρεπορτάζ χωρίς σύνορα»

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην παιδεία της μέλλουσας

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013

Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

<http://www.youtube.com/watch?v=DBYQiS93mm4&list=PL40DE1E046D45CD28>(1)

<http://www.youtube.com/watch?v=PEk3T1dA23Q&list=PL40DE1E046D45CD28> (2)

<http://www.youtube.com/watch?v=MON5yWhigK8&list=PL40DE1E046D45CD28> (3) <http://www.youtube.com/watch?v=LJmNU-xExpk&list=PL40DE1E046D45CD28> (4)

<http://www.youtube.com/watch?v=8BwxZDyb-rE&list=PL40DE1E046D45CD28> (5)

<http://www.youtube.com/watch?v=YOAD2HDvQ48&list=PL40DE1E046D45CD28> (6)

«Συνωμοσία των συνταγματαρχών», ντοκιμαντέρ του «Ρεπορτάζ χωρίς σύνορα».

<http://www.youtube.com/watch?v=TK72cLhZqMU&list=PL40DE1E046D45CD28> (1)

<http://www.youtube.com/watch?v=5G7wSTkFKW0&list=PL40DE1E046D45CD28> (2)

<http://www.youtube.com/watch?v=zuRZYWukucM&list=PL40DE1E046D45CD28> (3)

http://www.youtube.com/watch?v=tFy_1_IFipg&list=PL40DE1E046D45CD28 (4)

<http://www.youtube.com/watch?v=LAsgLmx748g&list=PL40DE1E046D45CD28> (5)

Για την εκπαίδευση των βασανιστών της χούντας

<http://www.youtube.com/watch?v=9zkB7tiySFo> (αποσπάσματα δραματοποιημένου ντοκιμαντέρ)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Γυάρος, Τόπων Μνήμες

Μέρος 1

http://www.youtube.com/watch?v=egYqU9FU_D0&list=PL60A4F7C0EB12_AA28

Μέρος 2

http://www.youtube.com/watch?v=8fm2N5TEVTM&list=PL60A4F7C0EB12_AA28

Μέρος 3

<http://www.youtube.com/watch?v=kU3ocnPgNnc>

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 2

Η αποστολή μας

Θα συντάξουμε ένα κείμενο 250-350 λέξεων, που να ενημερώνει για το θέμα που έχουμε αναλάβει.

Η διαδικασία

Παρουσιάζουμε στην ομάδα μας τις σημειώσεις που έχουμε κρατήσει παρακολουθώντας τα ντοκιμαντέρ που έχουμε αναλάβει και ακούμε προσεχτικά ό,τι έχουν να καταθέσουν τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας μας.

Συζητάμε τη δομή του κειμένου μας.

Συντάσσουμε με τον επεξεργαστή κειμένου το κείμενο.

Φροντίζουμε το ύφος μας. Αν και το υλικό μας στηρίζεται σε προφορικές μαρτυρίες, δεν πρέπει η αφήγησή μας να έχει την υποκειμενική φόρτιση των μαρτυριών. Οφείλει να διατηρεί ένα όσο το δυνατόν ουδέτερο ύφος, το ύφος ενός ερευνητή.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 3

Η αποστολή μας

Θα δημιουργήσουμε μια ψηφιακή παρουσίαση, που α) να συμπυκνώνει και να εικονογραφεί το κείμενο που συντάξαμε την προηγούμενη φορά και β) να ακολουθεί τους κανόνες που αφορούν το συγκεκριμένο κειμενικό είδος.

Η διαδικασία

- Θα σημειώσουμε τους κανόνες που θυμηθήκαμε για τις ψηφιακές παρουσιάσεις:

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην μακρινή της γηώση

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013

Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

❖

❖

❖

❖

❖

❖

❖

2. Θα υπογραμμίσουμε τις φράσεις-κλειδιά, τα σημαντικά σημεία του κειμένου μας.
3. Θα δημιουργήσουμε διαφάνεις όπου θα μεταφέρουμε αυτά τα σημαντικά σημεία με τις αναγκαίες αλλαγές στη διατύπωση (ελλειπτικές προτάσεις, βασισμένες στα ουσιαστικά, χωρίς ρήματα) και με ευανάγνωστα γράμματα.
4. Θα αναζητήσουμε εικονικό υλικό στο διαδίκτυο, για να εικονογραφήσουμε τις διαφάνειες. Αν δεν καταφέρουμε να βρούμε αυτό που ψάχνουμε, μπορούμε να κάνουμε print screen της οθόνης σε κάποιες από τις σκηνές των ντοκιμαντέρ που παρακολουθήσαμε.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 4

Η αποστολή μας

Θα φροντίσουμε για τις τελευταίες λεπτομέρειες της παρουσίασής μας.

Η διαδικασία

1. Κάθε μέλος της ομάδας θα παρουσιάσει την πρότασή του για το ποιο απόσπασμα μαρτυρίας θεωρεί ότι πρέπει να αξιοποιηθεί στην παρουσίαση της θεματικής της ομάδας. Η ομάδα θα συζητήσει και θα καταλήξει ποιο είναι πιο χαρακτηριστικό και σημαντικό.
2. Θα επιλεγεί το σημείο της παρουσίασης στο οποίο θα προβληθεί το απόσπασμα.
3. Θα σημειωθεί σε ποιο σημείο του κειμένου τους θα πρέπει κάθε φορά να αλλάζει η διαφάνεια.
4. Θα αποφασιστεί ποιο μέλος της ομάδας θα αναλάβει τον χειρισμό του power point και ποιο τμήμα του κειμένου που συνοδεύει το power point θα αναλάβουν καθένα από τα υπόλοιπα μέλη.
5. Θα γίνει μια πρώτη πρόβα των παρουσιάσεων. Κάθε ομάδα θα λάβει υπόψη τις προτάσεις των υπολοίπων για βελτίωση της δουλειάς της.

Ζ. ΆΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Οι μαθητές/τριες θα μπορούσαν, αφού μελετήσουν την περίοδο της επταετίας, να πάρουν συνεντεύξεις από ανθρώπους που έχουν ζήσει από κοντά το Πολυτεχνείο ή άλλες αντιστασιακές δράσεις και να δημιουργήσουν ένα ντοκιμαντέρ μικρού μήκους (για την αξιοποίηση προφορικών πηγών, βλ. Parson 1996 · Long 1991).

Έτσι, θα προσθέτονταν και επιπλέον στόχοι: οι μαθητές/τριες α) να ασκηθούν στη σύνταξη ερωτηματολογίων που λειτουργούν ως κατευθυντήριο νήμα μιας συνέντευξης, β) να ασκηθούν στην επιλογή των σημαντικών αποσπασμάτων μιας κινηματογραφημένης συνέντευξης και στη λογική οργάνωσή τους, ώστε να δημιουργηθεί ένα ντοκιμαντέρ μικρού μήκους με αρχή, μέση, τέλος, γ) να επεξεργαστούν τις μαρτυρίες ως πρωτογενείς ιστορικές πηγές, διασταυρώνοντας και ελέγχοντας τις πληροφορίες που κατατίθενται, εξετάζοντας τα κίνητρα (συνειδητά ή μη) όσων δέχονται να καταθέσουν τη μαρτυρία τους, γενικά ενεργοποιώντας την κριτική τους σκέψη.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Η μη αξιοποίηση του wiki ως διαδραστικού μέσου δεν επέτρεψε την επέκταση της συνεργασίας των μαθητών/τριών εκτός του σχολείου. Έτσι αυξήθηκαν οι διδακτικές ώρες που έπρεπε τα παιδιά να εργαστούν στην τάξη. Επίσης αυξήθηκε ο χρόνος που η εκπαιδευτικός έπρεπε να αφιερώνει αφενός αποθηκεύοντας σε USB τα αρχεία των ομάδων, για να τα διορθώσει και αφετέρου αποθηκεύοντας τα διορθωμένα αρχεία στους υπολογιστές. Τα πράγματα θα ήταν απλούστερα και λιγότερο χρονοβόρα, αν μπορούσαν τα παιδιά να αναρτούν τις εργασίες τους στο wiki και η εκπαιδευτικός να καταθέτει τις παρατηρήσεις και τις διορθώσεις της εκεί.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΔΕΠΠΠΣ (2003). *Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγράμματος Σπουδών της Ελληνικής Γλώσσας για το Γυμνάσιο*, ΦΕΚ 303B/13-3-2003.

Κουτσογιάννης, Δ. 2012. *Μελέτη για την αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση*: γενικό πλαίσιο και ιδιαιτερότητες. Θεσσαλονίκη: ΚΕΓ.

Νέο Πρόγραμμα Σπουδών 2011. Πρόγραμμα Σπουδών για τη διδασκαλία της Νεοελληνικής γλώσσα και Λογοτεχνίας στο Γυμνάσιο. Νέο Σχολείο (Σχολείο 21^{ου} αιώνα)- Νέο Πρόγραμμα Σπουδών. Αθήνα.

Λεοντσίνης Γ. & Μ. Ρεπούση. 2001. *Η Τοπική Ιστορία ως πεδίο σπουδής στο πλαίσιο της σχολικής παιδείας*. Αθήνα: Οργανισμός Εκδόσεων Διδακτικών Βιβλίων.

Lave, J. & E. Wenger. 1991. *Situated learning. Legitimate peripheral participation*, Κέιμπριτζ: Cambridge University Press.

http://www.google.gr/books?hl=en&lr=&id=CAVIOrW3vYAC&oi=fnd&pg=PA11&dq=situated+learning+lave+and+wenger+&ots=OAsFqt2IHI&sig=Su792jQ98xvS04eDYBCXF1CXTmI&redir_esc=y#v=onepage&q=situated%20learning%20lave%20and%20wenger&f=false.

Long, R.D. 1991. "The personal dimension in doing oral history" στο *The history teacher*, τόμος 24, σ. 307-309.

Ματσαγγούρας, Η. 2004. *Η Διαθεματικότητα στη Σχολική Γνώση*. Αθήνα: Γρηγόρης.

Parson M. L. 1996. "Let's grab a granny off the street! The Problems of oral history and how they can be minimalised", στο *Teaching History*, τόμος 84, σ. 30-33.